

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 1570
Tarih : 15-08-2023

4542

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülderen VARLI

Gülderen Varlı
Milletvekili

İŞİD tarafından 2014 yılının Eylül ayında Rojava'nın Kobani ilçesine kuşatma ve saldırı başlatılmıştır. Saldırıların artması ve on binlerce Kobanilinin katledilme tehlikesinin ortaya çıkması üzerine Türkiye'de yaşayan insanlar, Anayasal bir hak olan demokratik protesto haklarını kullanarak, iktidarın Kobani'de yaşanması muhtemel katliama sessiz kalınmamasını talep etmişlerdir. 6 Ekim 2014 tarihine kadar Türkiye'de gerçekleşen demokratik protestolarda herhangi bir ölüm yaşanmamıştır. Türkiye halkları olası bir katliama karşı sesini yükseltirken 7 Ekim günü, AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan Gaziantep'te yaptığı konuşmada "Kobani düştü, düşüyor" demiştir. Yine aynı gün, Muş Varto'da Hakan Buksur adlı 25 yaşındaki gencin güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu başından vurularak yaşamını yitirmiştir. Gelişen olaylarda, 47'si partimizin çalışanı ve seçmeni olmak üzere toplam 54 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından 6-8 Ekim'de yaşanan olayların ortaya çıkması için sayısız defa çağrı yapılmış, 14 tane araştırma önergesi, 89 tane de soru önergesi verilerek konu Meclis gündemine taşınmıştır.

Ancak AİHM kararı tanınmayarak, 6 yıl bekletilen dosya raftan indirilmiş ve 2014 tarihinde başlatılan soruşturma kapsamında ifadelerin savcı tarafından bile alınmayan ve herkesin serbest bırakıldığı dosya da HDP Merkez Yürütme Kurulu ve Parti Meclisi üyesi 22 kişinin tutuklanmasına karar verilmiştir. Gerçeklikten ve hukuktan uzak 3530 sayfalık iddianame sunulurken, 4 yıl hiçbir kısıtlama- gizlilik kararı olmadan yürütülen dosyada gizlilik kararı sonradan verilmiş ve avukatların dosyayı incelemesini ve örnek almasını engellenmiştir. Adil yargılanma hakkının açıkça ihlal edildiği davada; iktidarın örgütlediği grupların pankartlı provokasyonuna polisler müdahale etmemesi, duruşmaya gelenler üzerinde baskı kurmaya

çalışılması, duruşma güvenliğinin ihlal edilmesi, avukatların duruşmaya alınmaması, önceki dönem HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş'ın ve Figen Yüksekdağ'ın mikrofonları kapatılarak, söz verilmeyerek açıkça hukuka, kanuna, usule aykırı davranılmıştır.

Yaşanan bunca olaya, kaçırılıp köle pazarlarında satılan sayısız kadına, aç susuz bırakılan çocuğa, toplu mezarlara, dava sürecince yapılan hukuksuzluklara ve hak ihlallerine dair bir açıklama yapmayan ve İslâm Dini ile ilgili her konuda referans alınan en etkin, en saygın bir kurum olduğunu belirten Diyanet Başkanlığı; 2 Ağustos 2023 tarihinde Kobanî Davasına gönderdiği dilekçe ile adeta savcılık rolüne soyunmuş, bu haksız hukuksuz davayı haklı gösterme çabasına girmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın oynadığı rol, devletlerin uygulamalarını meşrulaştırmak amacıyla dinin ideolojik aygıt olarak kullanılmasına örnek olarak gösterilmektedir.

Dilekçede "Bütün insanlığın barış ve huzuruna katkı sağlayan saygın bir kurum" olduğunu iddia eden Diyanet İşleri Başkanlığı, 2018'de Afrin'de Kürtlere yönelik saldırı yapılırken yatsı ve sabah namazı sonrası Fetih Suresi'ni okutmuştur. Kürtlerin cenaze işlemleri söz konusu olduğunda büyük bir sessizliğe gömülmüş, Garzan Mezarlığı iş makineleriyle yıkılırken, Kilyos Mezarlığından çıkarılan cenazeler kaldırım altlarına gömülürken sessiz kalmıştır. Yıllar sonra kemikleri ailesine gönderilen Agit İpek'in durumuna sessiz kalan Diyanet İşleri Başkanlığı; Kürt kimliğini yok sayma, ölüye saygısızlık ve yas hakkını tanımama siyasetine karşı ses çıkarmamış öte yandan hukuk süreci devam Kobani davasına ilişkin ahlaktan, manevi değerlerin zedelendiğine dair dilekçe vermiştir.

Bu bağlamda;

1. Kobani olaylarında Diyanet'in temsil ettiği hangi kurum, hangi cami kimler tarafından zarar görmüştür?
2. Diyanet Başkanlığı'nın hukuki delilden yoksun ve var olan AIHM kararına rağmen Kobani davasına katılma talebinde bulunmasının gerekçesi nedir? Diyanet hangi misyonu gereği Kürt siyasetçilerin hukuksuzca yargılandığı bir davaya dahil olmak istemektedir?
3. Diyanet Başkanlığı'nın Anayasa'ya aykırı bir şekilde Kobani davasına katılma talebi, bağımsız ve tarafsız bir şekilde yürütülmesi gereken yargı sürecine dini referanslarla müdahil olup, etkilemek değil midir?

4. Talep dilekçesinde kendini “bütün insanlığın barış ve huzuruna katkı sağlayan “kurum olarak tanımlayan Diyanet, toplumun bir kesimini ötekileştirmekle yetkisini aşarak suç işlemiyor mu? Açık bir şekilde suç işleyen Diyanet hakkında bir işlem yapacak mısınız?
5. Diyanet Başkanlığı, haklarında henüz mahkemece bir hüküm verilmemiş, tüm hukuk kurallarına aykırı bir şekilde yargılanan milyonlarca vatandaşın oyunu almış olan HDP’li siyasetçiler hakkında ilgili dilekçede ağır ithamlarda bulunarak barış ve huzura nasıl katkı sunacaktır?
6. Yargılama süreci devam eden bir davaya dini kurumların ve dinin karıştırılmasının gerekçesi nedir?
7. Diyanet Başkanlığı tarafından dini vecibeleri yerine getirilmeden topluca gömülen onlarca insana dair herhangi bir söz kurulmamışken, dini değerleri gerekçe göstererek Kobani davasına müdahil olmak istemesinin altında yatan gerekçeler nelerdir?
8. Karaman’da Ensar Vakfı’nda, İmam Hatip Mezunları Derneği misafirhanelerinde çocuklar istismara uğradığında, Aladağ’da kız yurdunda çocuklar ihmaller zinciri ile çıkan yangında yaşamını yitirdiğinde ülkeye dinin istismarı suretiyle zarar verildiğine dair söz söylemeyen, görüş bildirmeyip kayıtsız kalan Diyanet Başkanlığı Kobani Kumpas Davasına yönelik fetva vermesinin gerekçesi nedir?
9. Garzan Mezarlığı iş makineleriyle yıkılırken, Kilyos Mezarlığından çıkarılan cenazeler kaldırım altına gömülürken, kemikleri kargo ile ailesine gönderilen Agit İpek’in durumuna sessiz kalan Diyanet İşleri Başkanlığı; barıştan, ahlaktan, kardeşlikten bahsederken manevi değerleri hangi kimliğe ve düşünceye göre dile getirmektedir?
10. Diyanet Başkanlığı sokak ortasında yaşanan silahlı olaylara ve katledilen kadınlara dair herhangi fetva yayınlama ihtiyacı duymazken yargı süreci devam eden Kürt siyasetçilerinin yargılandığı davaya müdahil olma talebi, görevi suiistimal etmek anlamına gelmeyecek midir?
11. Sayısız Kürt kadını ve kız çocuklarının istismara maruz kalmasına ve köle pazarlarında satılmasına sessiz kalan Diyanet ve kurum yetkililerinin Kobani davasında yargılananlar için dilekçe vermesinin gerekçesi nedir?